

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ОБЛІКОВА КАРТКА об'єкта культурної спадщини

Стоянка III (найменування об'єкта)
--

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Археологічний	Визначне місце	На державний облік не взято

1. Дата утворення об'єкта:

Перша чверть II тис. до н.е., ранній бронзовий вік, катакомбна культура.

2. Місцезнаходження об'єкта

Матюшине III (Романівка), ур., Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська область, за 3,5 км на південний схід від східної околиці с. Більськ (азимут 131°), за 4,8 км на північний захід (азимут 285°) від центральної частини с-ща Котельви, на підвищенні навколо вигину стариці на першій терасі правобережної заплави р. Ворскла (на кол. лівому березі Старої Ворскли), за 0,65 км лівобіч (на південний захід) від асфальтованої автодороги обласного значення О 1710132 Котельва — Більськ.

Орієнтовні координати крайніх точок дюни наступні:

№ точки	градуси, мінути, секунди (датум WGS 84)	
	N	E
Пн.	50°04'02.4"	34°41'28.3"
Сх.	50°04'04.8"	34°41'32.2"
	50°04'02.7"	34°41'33.1"
Зх.	50°04'01.0"	34°41'29.2"
Пд.	50°04'00.3"	34°41'30.2"

Під'їзд з м. Полтави та смт Котельви по шосе Н-12 «Полтава – Охтирка – Суми» до Котельви, далі асфальтованою дорогою обласного значення О 1710132 «Котельва – Більськ» й польовою дорогою на південний захід веде польова дорога в бік ворсклинської заплави і випасів перед лісовими насадженнями в ур. Романівка.

3. Охоронний номер пам'ятки

Охоронний номер не присвоєно.

4. Дати і номери рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки

На державний облік не взята.

5. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Молоді лісові соснові насадження.	Стійбище.	Не відомі.

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Займає поверхню задернованої надзаплавної дюни підтрикутної в плані форми (80 x 110 м, заввишки 2,5 – 3,0 м), дещо видовленої у широтному напрямку, вкриту кущами, молодими наса-
---------------------	---

	дженнями сосни, з північного і південно-західного боків — кількома доволі помітними дубами віком 60–70 років. Підвищення має пологий схил у бік старого річища Ворскли, пласку вершину. Із західного боку є рештки пересохлого болітця (заплавного озера). Південно-західну частину дюни перетинає лісова дорога.
Характеристика об'єкта	Вздовж смуг плантажної оранки на поверхні відзначені окремі уламки ліпного посуду доби раннього бронзового віку. Збережені культурні нашарування завтовшки 0,2–0,3 м виявлені під дерном у шурфі (1 x 2 м) в центрі дюни (координати шурфування: N 50°04'01.1"; E 34°41'30.0"). У сусідніх зачистках на площі понад 2 x 3 м під дерновим шаром розчищені розвали кількох великих орнаментованих посудин, в т. ч. ріпоподібної. У шурфі, закладеному зі східного боку польової дороги на вершині дюни, відзначена наступна стратиграфічна ситуація: 0 – 0,10-0,15 м — дерен, сіро-жовтий супісок, з поодинокими дрібними уламками ліпного посуду доби ранньої бронзи; 0,15 – 0,20-0,25 м — культурний шар — жовто-сірий супісок з окремими вуглинами і вкрапленнями випаленого піску; 0,20-0,25 – 0,30 м — посеред шурфу виявлені легко заглиблені рештки наземної будівлі підпрямокутної в плані форми (близько 1/3 частини), зорієнтованої за майже широтною віссю симетрії, завширшки 1,4 – 1,5 м і в довжину простежені на 0,9 м. Заглибина незначно врізалася у шар материкового піску, мала «розмиті» контури більш сіруватого супіщаного заповнення, з порівняно рівним дном на глибині 0,3 м. Вздовж її східної стінки відзначені 5 стовпових ямок, близьких до підквадратних форм, заглиблених у материк. Розміри цих ямок коливалися у межах від 10 x 11 до 18 x 20 см. З північного боку була наявна ще одна ямка розміром 19 x 21 см і глибиною 10 см. У центрі дослідженої частини будівлі містилася значно більша ямка підквадратної форми розміром 0,40 x 0,45 м і глибиною 0,43 м від «0». У ній переважав попелястий пісок, окремі вуглини і, згодом, останню можна інтерпретувати як рештки внутрішнього житлового вогнища. У заповненні цього об'єкту і поряд виявлено понад 170 уламків ліпного посуду, що належали 4-м ліпним посудинам; з 0,30-0,43 м — залягав світло-жовтий материковий намівний пісок, прийнятий за материк. Шурфуванням виявлені залишки житлового об'єкту недовготривалого використання, що належав населенню стійбища донецької катакомбної культури. Керамічний комплекс стоянки складався винятково з фрагментів ліпного посуду великих форм. Останні залягали на незначній глибині (0,2–0,3 м) практично суцільним шаром, разом з окремими вуглинами. Краї зламів черепків були старими й окатаними у піску. Вирізнені фрагменти трьох великих ліпних посудин, зокрема, товстостінного ріпоподібного горщика з коротким масивним вертикальним (із манжетоподібним потовщенням) вінцем діаметром близько 26 см, широким опуклим тулубом, із рештками орнаменту у вигляді горизонтально розташованих рядів ялинкових наколів штапу; уламки також товстостінного приземкуватого горщика з низьким, загнутим назовні краєм, діаметром по верху 25 см, широким опуклим тулубом, вкритим горизонтальними рядами

	ялиново розташованих відбитків крупнозубого штампу; фрагменти ще одного горщика з більш відведеним в горизонтальному напрямку краєм, помітним профілюванням, вкритого зигзагоподібним прокресленим штампом візерунком, нижче — зонованими композиціями у вигляді «хвилястого» зигзагу, горизонтальних ліній і ромбічно-трикутників зображень із «бахромою» опущених вниз смуг, на тулубі внизу — вертикальних ялинкових композицій на кшталт «дерева життя». Отримані матеріали засвідчують належність решток стійбища населенню доби фіналу раннього бронзового віку. Площа — 0,72 га. Територія відведена під молоді насадження Котелевського лісництва ДП «Полтавське лісове господарство» (кв. 49-50) та луки СВК «Батьківщина». Стоянка виявлена в ході розвідок О.Б. Супруненка і С.А. Скорого, за участі науковців ІКЗ «Більськ» восени 2014 р. Стан решток стійбища — в цілому задовільний, з незначними пошкодженнями плантажною оранкою. Більш масштабні розкопки не проводилися.
Наявність творів мистецтва	Твори мистецтва на території стоянки відсутні.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

--

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий, задовільний, незадовільний, аварійний	Стан збереження — задовільний. Акт обстеження технічного стану — № 68 від 5 грудня 2014 р.
--	--

9. Наявність науково-дослідної і науково-проектної документації на об'єкт:

Науковий звіт — матеріали інвентаризації	2014	Супруненко О.Б., Скорий С.А., Мироненко К.М. (Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА)	Науковий архів Ін-ту археол. НАН України, фонд експ., 2014; Науковий архів Центру охорони та досліджень пам'яток археології уп-равл. культури Полтав. ОДА, ф. експ., спр. 739.
--	------	---	--

10. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	Виявлені в ході обстежень стоянки археологічні матеріали надійшли до колекції ІКЗ «Більськ» Полтавської обласної ради.
Архівні матеріали	<i>Супруненко О.Б.</i> , за участю <i>Гавриленка І.М.</i> , <i>Скорого С.А.</i> , <i>Мироненка К.М.</i> , <i>Шерстюка В.В.</i> Звіт про розвідки та археологічні експертизи на Полтавщині 2014 р. // НА ІА НАНУ. — Ф.е. — 2014; НА ЦОДПА. — Ф.е. — Спр. 739. — Арк. 78–81.

11. До облікової картки додаються графічні матеріали і фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
<i>Графічні матеріали</i>			
1. Матюшине III, ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Місце розташування (основа: М-36-82. — Ах-	1	2015	Коверко А.В.

тырка. — М 1: 100 000. — К.: Воен.-топогр. ф-ка, 1992). Цифрами позначені: 1 – ур. Матюшине І; 2 – ур. Матюшине ІІ; 3 – ур. Матюшине ІІІ.			
Фотофіксація			
2. Матюшине ІІІ, ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Стоянка на космічному фотознімку (основа за прогр. «Google Earth 5.2.1. 1588»).	1	2014	Шапорда О.М.
3. Матюшине ІІІ, ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Стоянка. Загальний вигляд. З півночі.	1	2014	Супруненко О.Б.
Графічні матеріали, фото і рисунки знахідок			
4. Матюшине ІІІ, ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Стоянка ІІІ. Генеральний план. М 1: 500 см.	1	2015	Супруненко О.Б.
5. Матюшине ІІІ, ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Шурф І. Рештки дослідженої частини будівлі. кк — уламки ліпного посуду.	1	2014	Супруненко О.Б.
6. Матюшине ІІІ, ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Шурф І. Уламки ліпного посуду. Катакомбна культура. <i>Кераміка</i> .	1	2015	Супруненко О.Б., Менчинська Т.В.
7. Матюшине ІІІ, ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Катакомбна культура. <i>Фрагменти ліпного посуду</i> .	1	2015	Супруненко О.Б., Коверко А.В.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний науковий співробітник Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації, заслужений працівник культури України	кандидат історичних наук, старший науковий співробітник	О.Б. Супруненко		24.02.2015
Завідуючий відділом археології раннього залізного віку Інституту археології НАН України	доктор історичних наук, професор	С.А. Скорий		24.02.2015

Керівник органу охорони культурної спадщини —
Начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації

Г.І. Фасій

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Ілюстрації

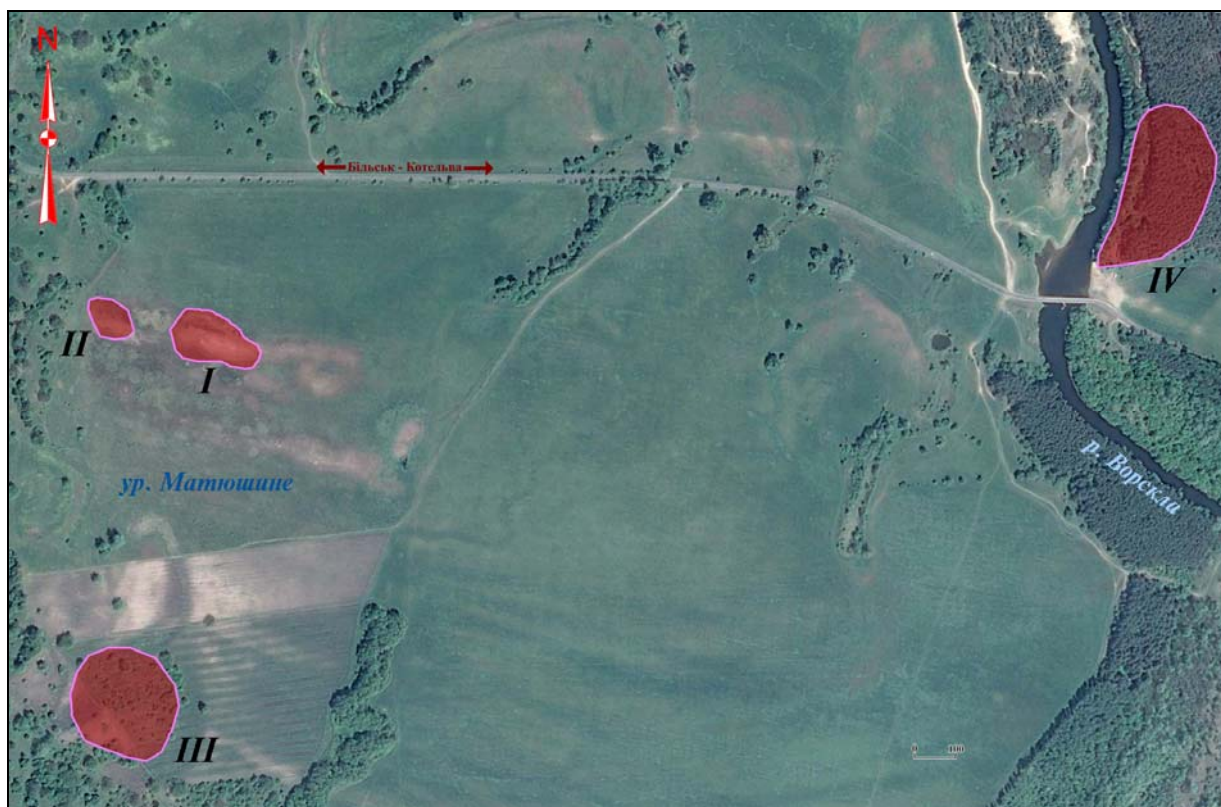

1. **Матюшине ІІІ (Романівка), ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл.** Місце розташування

(основа: М-36-82. — Ахтырка. — М 1: 100 000. — К.: Воен.-топогр. ф-ка, 1992).

Цифрами позначені: 1 – ур. Матюшине І; 2 – ур. Матюшине ІІ; 3 – ур. Матюшине ІІІ.

Підг. Коверко А.В., 2015.

2. Матюшине III (Романівка), ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Стоянка III на космічному фотознімку (основа за прогр. «Google Earth 5.2.1. 1588»).

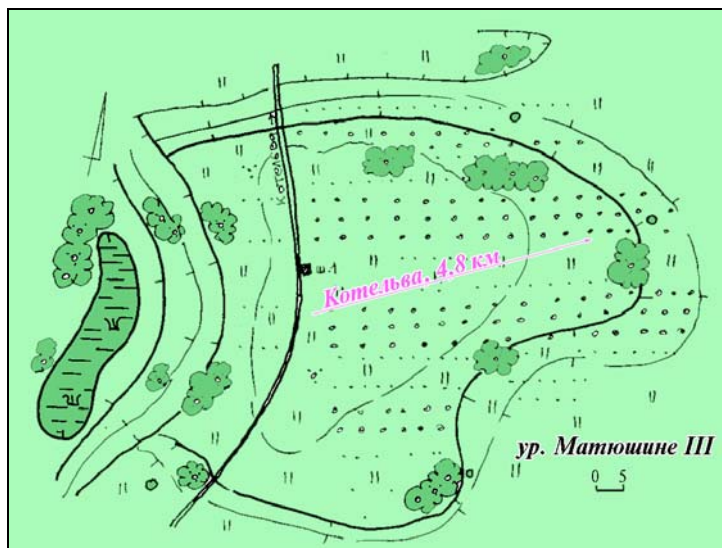
I – Матюшине I; II – Матюшине II; III – Матюшине III; IV – Рубіжне.

Підг. Шапорда О.М., 2014.

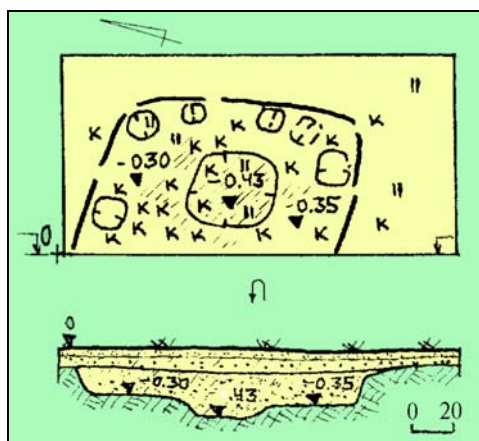
3. Матюшине III (Романівка), ур. Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Стоянка. Загальний вигляд. З півночі.

Фото Супруненко О.Б., 2014.

4. **Матюшине III** (Романівка), **ур.** Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Стоянка III. Генеральний план. *М 1: 500 см.*

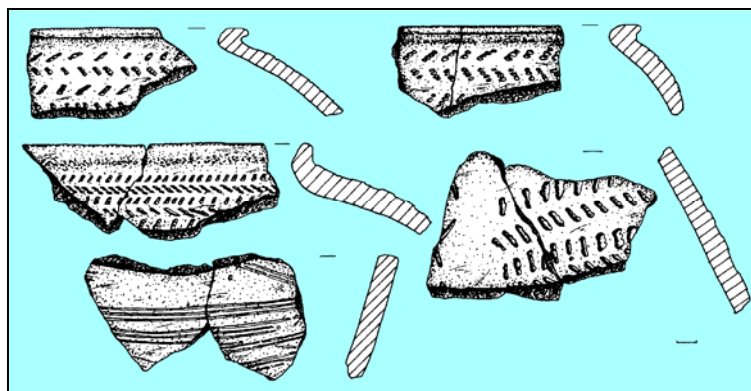
Підг. Супруненко О.Б., 2014.

5. **Матюшине III** (Романівка), **ур.** Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Шурф I. Рештки дослідженої частини будівлі.

кк — уламки ліпного посуду.

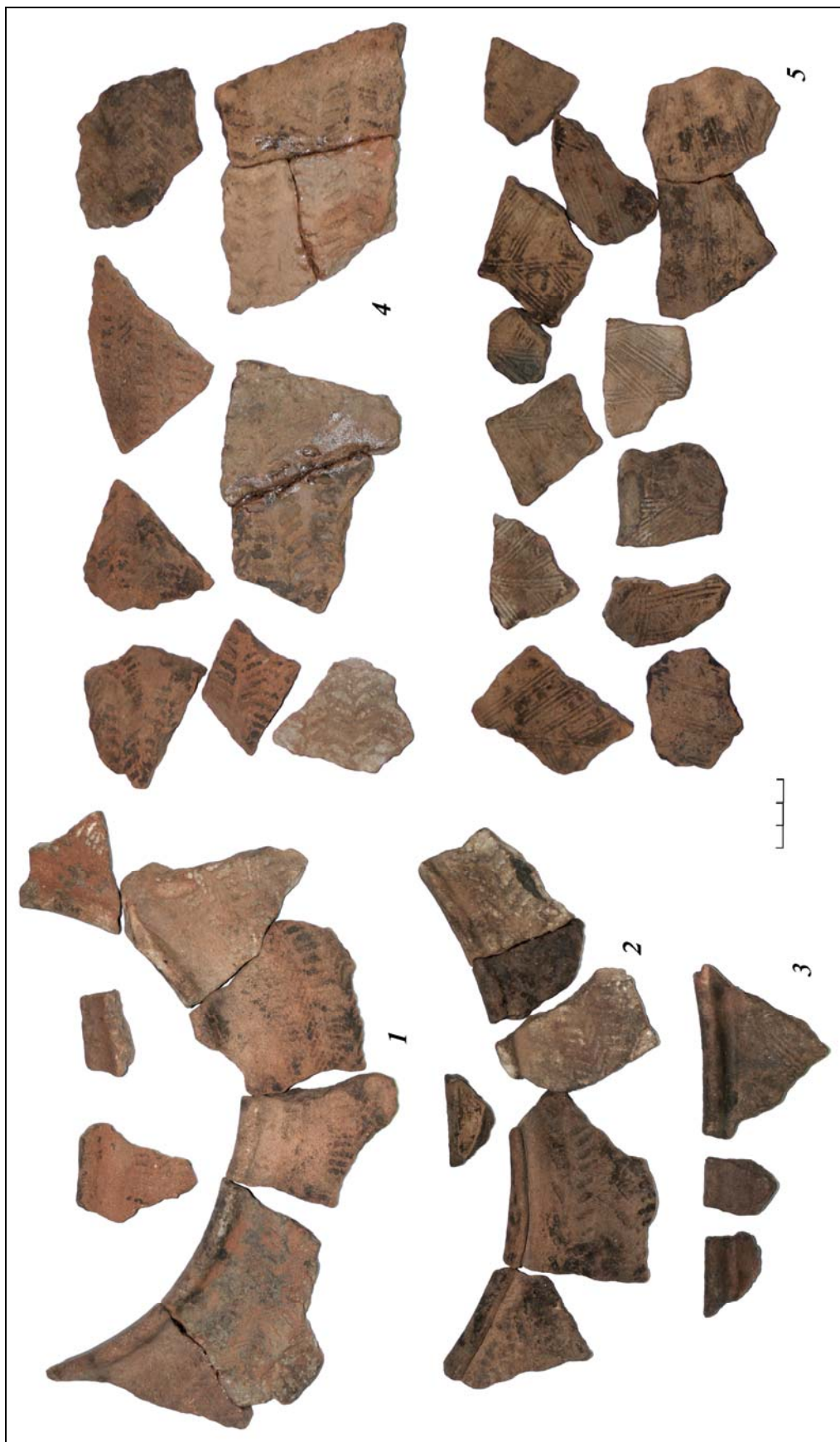
Підг. Супруненко О.Б., 2014.

6. **Матюшине III** (Романівка), **ур.** Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Шурф I. Уламки ліпного посуду.

Катакомбна культура. Кераміка.

Підг. Супруненко О.Б., Менчинська Т.В., 2015.

7. **Матюшине III** (Романівка), **ур.** Котелевська селищна рада, Котелевський район, Полтавська обл. Катакомбна культура. *Фрагменти ліпного посуду.*
 Підг. Супруненко О.Б., Коверко А.В., 2015.